

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	PWYLLGOR ARCHWILIO A LLYWODRAETHU
DYDDIAD:	1 Medi 2020
TEITL YR ADRODDIAD:	GWYBODAETH LLYWODRAETHU - ADRODDIAD BLYNYDDOL YR UWCH BERCHENNOG RISG GWYBODAETH (SIRO) AR GYFER 1 EBRILL 2019- 31 MAWRTH 2020
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Hysbysu Aelodau ynghylch Lefel Cydymffurfiaeth a Risg
ADRODDIAD GAN:	SIRO / Swyddog Monitro Est. 2586 lbxcs@ynysmon.gov.uk
SWYDDOG CYSWLLT:	SIRO / Swyddog Monitro Est. 2586 lbxcs@ynysmon.gov.uk

Pwrpas yr adroddiad hwn

Rhoi i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ddadansoddiad yr Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth o'r materion Llywodraethu Gwybodaeth (LIG) allweddol ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2019 hyd at 31 Mawrth 2020 a chrynhoi'r blaenoriaethau cyfredol.

Rhagarweiniad

Mae'r adroddiad hwn yn darparu datganiad a throsolwg gan yr Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth o sut mae'r Cyngor yn cydymffurfio â gofynion cyfreithiol ar gyfer trin gwybodaeth gorfforaethol, gan gynnwys cydymffurfio â'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol; Deddf Diogelu Data 2018; Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000; Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 (Gwylidwriaeth) a chodau ymarfer perthnasol.

Mae'r adroddiad yn darparu gwybodaeth am y cyswllt sydd gan y Cyngor gyda rheolyddion allanol ac mae ynddo wybodaeth hefyd am ddigwyddiadau diogelwch, achosion o dorri cyfrinachedd, neu "ddigwyddiadau ond y dim" yn ystod y cyfnod.

Rhoddir data allweddol am weithdrefnau llywodraethu gwybodaeth y Cyngor yn Atodiadau 1-7 isod.

Llywodraethu Gwybodaeth yn y Cyngor

Ystyrir ei bod yn arfer da i Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth (UBRG) ddarparu cyfeiriad ac arwain ar faterion llywodraethu gwybodaeth ar lefel uwch. Cyflawnir y rôl hon yma gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a'r Swyddog Monitro.

Mae rolau Llywodraethu Gwybodaeth eraill yn y Cyngor yn cynnwys:

- **Swyddog Diogelu Data** – fel sy'n ofynnol gan y GDPR a Deddf Diogelu Data 2018
- **Swyddog Gwybodaeth Gorfforaethol a Chwynion**

- **Perchnogion Asedau Gwybodaeth** - Cyfarwyddwyr a Phenaeithiaid Gwasanaeth sy'n 'berchen' ar asedau gwybodaeth ac sy'n gyfrifol am sicrhau bod eu hasedau gwybodaeth yn cefnogi'r busnes mewn modd priodol; bod risgiau a chyfleoedd cysylltiedig yn cael eu monitro a'u gweithredu arnynt (mae'r gofynion hyn wedi eu cynnwys yn y disgrifiadau swydd diwygiedig); a sicrhau bod eu staff yn derbyn polisiau gorfodol ac yn cael hyfforddiant parhaus i gwrdd ag anghenion a nodwyd.
- **Gweinyddwyr Asedau Gwybodaeth** - swyddogion enwebedig sy'n gyfrifol am sicrhau y cydymffurfir gyda pholisiau a gweithdrefnau. Maent yn gyfrifol hefyd am gydnabod digwyddiadau diogelwch gwirioneddol neu rai posib ac am gynnal y cofrestrau asedau gwybodaeth (mae'r gofynion hyn wedi'u cynnwys mewn disgrifiadau swydd diwygiedig);
- **Archwilio Mewnol**

Datganiad yr Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth

Mae trefniadau'r Cyngor ar gyfer llywodraethu gwybodaeth wedi cael eu cryfhau yn dilyn cyfnod o ddatblygu parhaus, a ysgogwyd yn y lle cyntaf gan archwiliad cydsyniol o'r Cyngor a gynhaliwyd gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn 2013. Er bod y sbardun ar gyfer newid wedi dod o'r tu allan i'r Cyngor yn y lle cyntaf, roedd y gwelliannau i'r drefn llywodraethu gwybodaeth a wnaed wedi hynny yn deillio o gydnabyddiaeth gan uwch arweinwyr y Cyngor o bwysigrwydd a gwerth gweithdrefn dda ar gyfer llywodraethu gwybodaeth. Mae'r Cyngor wedi gallu nodi meysydd i'w gwella ac wedi gwneud y newidiadau angenrheidiol mewn ffordd organig. Gwelwyd tystiolaeth o hyn yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn yn y maes gwyliadwriaeth ac yn y modd y llywodraethir gweithrediadau prosesu data personol cyffredinol.

Mae gan y Cyngor fecanweithiau a phroses ar waith i sicrhau bod gwybodaeth allweddol am gydymffurfiaeth gyda gofynion llywodraethu gwybodaeth yn cael ei chofnodi a'i dadansoddi, fel bod modd sicrhau ymateb prydlon, newid gweithredol a datblygiad wedi'i dargedu. Yn ogystal â'r ffaith bod uwch arweinwyr y Cyngor yn cadw trosolwg, mae ystyriaethau diogelu data wedi gwreiddio'n gadarn yn niwylliant y Gwasanaethau, fel y mae digwyddiadau'r misoedd olaf a grybwyllir yn yr adroddiad hwn yn tystio.

Rhaid nodi'n benodol fod polisiau llywodraethu gwybodaeth y Cyngor wedi cael eu hadolygu yn ystod y cyfnod y mae'r adroddiad hwn yn ymwneud ag ef ac fe sicrhawyd eu hansawdd. Adolygwyd deg polisi allweddol er mwyn sicrhau eu bod yn cydymffurfio â chanllawiau cyfredol Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (SCG) a chyfraith achos. Edrychodd yr adolygiad hefyd am anghysondebau, bylchau a hepgoriadau mewnol yn y polisiau corfforaethol a rhoddodd sicrwydd o ansawdd polisiau diogelu data'r Cyngor, sef y trefniadau diogelwch corfforaethol hollbwysig sydd gan y Cyngor. Disgwylir i'r polisiau gael eu hadolygu nesaf yn 2022.

Yn rhan olaf y cyfnod adrodd hwn, gwelwyd cychwyn y Pandemig COVID-19 a bu'n gyfnod o straen ar y Cyngor na welwyd mo'i debyg o'r blaen, gan gynnwys mewn perthynas â'i drefniadau llywodraethu gwybodaeth. Mae llawer o'r datrysiadau arloesol a gyflwynwyd i ymateb i COVID-19 wedi golygu y gwnaed defnydd o ddata personol, ac mae gan ddefnydd o'r fath oblygiadau o ran diogelwch data. Roedd raid gweithredu'r mesurau brys a dros dro hyn yn gyflym ac mae'r fath gyflymder yn tynnu'n groes i'r drefn ddigwyddiadau a sefydlwyd yn y ddeddfwriaeth ar gyfer diogelu data a gweithgaredd y Cyngor. Roedd hyn yn golygu bod yn rhaid cynnal dadansoddiad o'r risgiau diogelu data ar yr un pryd ag yr oedd y camau arloesol hyn

yn cael eu gweithredu. Serch hynny, ymatebodd y Cyngor mewn modd pragmatig i'r heriau o gydymffurfio â deddfwriaeth diogelu data trwy gynnal Asesiadau llafar o'r Effaith ar Ddiogelu Data, gan lunio dogfennau ysgrifenedig bron yr un pryd ag yr oedd y gwaith prosesu'n cychwyn.

Roedd elfennau diogelu data pwysig i'r defnydd arloesol o dechnoleg i hwyluso gwahanol ffyrdd o weithio ac ymgysylltu â'r cyhoedd neu bartneriaid. Er enghraifft, roedd defnyddio technoleg ar ffurf apiau ffonau symudol fel y gallai gweithwyr cymdeithasol gadw mewn cysylltiad â defnyddwyr gwasanaeth neu gynnal cyfarfodydd diogelu o bell yn golygu y bu raid gwneud gwaith diogelu data trwyadl yn gyflym iawn. Roedd rhannu data mewn ffyrdd newydd neu arloesol er mwyn sicrhau lles y cyhoedd, er enghraifft gweithio gyda banciau bwyd ac asiantaethau eraill i sicrhau bod unigolion bregus yn cael cymorth trwy dderbyn pecynnau bwyd, yn golygu y bu raid dadansoddi a lliniaru risgiau diogelu data ar gyflymder na welwyd mo'i debyg o'r blaen.

Amlygwyd sut mae'r Asesiadau o'r Effaith ar Ddiogelwch Data (AEDD) wedi ymwreiddio o fewn gweithrediadau'r Cyngor gan y ffordd y dangosodd Gwasanaethau eu dealltwriaeth o'r angen amdanynt, hyd yn oed ymhlith y blaenoriaethau eraill a gododd yn ystod cyfnod yr argyfwng. Roedd tystiolaeth glir bod ymwybyddiaeth ddiwylliannol o ystyriaethau diogelu data yn rhan allweddol o ymateb y Cyngor i'r Pandemig; cafodd trefniadau'r Cyngor eu profi dan straen.

Datblygodd gwaith prosesu'r Cyngor yn gyflym yn ystod yr argyfwng a chrëwyd cofnod o weithgareddau prosesu data newydd er mwyn cynnwys tystiolaeth o elfennau diogelu data'r gwaith partneriaeth arloesol a gychwynnodd y Cyngor mewn ymateb i COVID-19. Mae'r cofnod hwn yn cael ei gadw'n ganolog gan yr UBRG a'r Swyddog Diogelu Data.

Yn olaf, yn ystod rhan olaf y cyfnod y mae'r adroddiad hwn yn rhoi sylw iddo, bu'r Cyngor yn ymwneud ag agweddau llywodraethu data ar y gwaith partneriaeth i ddatblygu strategaeth Profi, Olrhain a Diogelu Llywodraeth Cymru. Arweiniodd cymhlethdod y gwaith, ynghyd â risgiau'r prosesu, at ddeialog ranbarthol a chenedlaethol ynghylch y berthynas gyda'r sefydliadau partner. Cymerodd yr UBRG a'r SDD ran yn yr ymdrech i ddatblygu fframwaith sy'n wahanol i'r un a gyflwynwyd yn wreiddiol fel ei fod yn adlewyrchiad gwell o risgiau a rhwymedigaethau'r gwahanol bartneriaid.

Fel UBRG, rwyf o'r farn bod tystiolaeth sylweddol wedi'i dogfennu i ddangos bod trefniadau diogelu data a llywodraethu gwybodaeth y Cyngor yn dda. Rwy'n seilio fy asesiad ar y systemau, prosesau, polisiau a hyfforddiant llywodraethu gwybodaeth sydd gan y Cyngor ar waith. Rwyf o'r farn bod llywodraethu gwybodaeth wedi'i ymgorffori yn niwylliant gweithredol y Cyngor ac y dangoswyd hyn yn ystod amseroedd eithriadol y Pandemig. Darperir gwybodaeth ychwanegol am elfennau llywodraethu gwybodaeth allweddol yn yr atodiadau i'm hadroddiad.

Argymhellion

Fel UBRG, rwy'n gwneud yr argymhellion canlynol i'r Pwyllgor:

- i. ei fod yn derbyn datganiad yr UBRG

- ii. bod y Gwasanaeth Dysgu yn sicrhau bod adnoddau digonol yn cael eu neilltuo i sicrhau bod yr archwiliad cydsyniol y trefnwyd i'w gynnal ers tro yn cael ei gwblhau;
- iii. bod gwasanaethau'n cefnogi bod y Cyngor yn datblygu ei Gofnod o Weithgareddau Prosesu dan Erthygl 30 y GDPR
- iv. bod y Pwyllgor yn cymeradwyo unrhyw gamau sydd ar ôl i'w cymryd yn y Cynllun Gwaith ar gyfer Diogelu Data fel rhai sy'n adlewyrchu'r risgiau llywodraethu gwybodaeth y mae'r Cyngor yn eu hwynebu.

Atodiad 1.

Nifer y digwyddiadau diogelwch data a gofnodwyd gan y Cyngor yn ystod y flwyddyn.

Digwyddiadau Diogelwch Data (19/20): 31 o ddigwyddiadau

Lefel 0 - Lefel 1 (digwyddiadau "ond y dim" neu ddigwyddiadau a gadarnhawyd fel digwyddiadau diogelwch data ond nad oedd angen rhoi gwybod i'r SCG a rheoleiddwyr eraill amdanynt) = 31.

Digwyddiadau Lefel 2 (digwyddiadau diogelwch data y mae'n rhaid rhoi gwybod amdanynt i'r SCG a rheoleiddwyr eraill (fel y bo'n briodol) = 2.

Categori 0 -1	Nifer
Wedi'u datgelu trwy gamgymeriad	24
Colli data / caledwedd	2
Gwarediad anniogel	2
Mynediad heb awdurdod	2
Wedi mynd ar goll wrth gael ei gludo	1
Categori 2	Nifer
Wedi'u datgelu heb awdurdod	2

Atodiad 2

Gwybodaeth am geisiadau a chwynion dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000

Ceisiadau dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth am Adolygiad Mewnol

Yn ystod y cyfnod 1 Ebrill 2019 hyd at 31 Mawrth 2020 derbyniodd y Cyngor 6905 o geisiadau am wybodaeth o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Nodir y categorïau o ymgeiswyr fel a ganlyn:

Categori	Nifer y ceisiadau
Cynghorydd Sir	64
Cwmni Twrneiod	24
Y Cyfryngau	1440
Ymgeiswyr preifat	2635
Grŵp Pwysau	328
Sefydliad Sector Cyhoeddus	684
Llywodraeth y DU	9
Aelod o Lywodraeth Cymru	137
Cwmni preifat	1584
	Cyfanswm: 6905

O'r 6905 o geisiadau, arweiniodd 12 at geisiadau am Adolygiad Mewnol o benderfyniadau a wnaed gan y Cyngor. Mae'r canlyniadau fel a ganlyn:

- Mewn 9 achos cadarnhawyd y penderfyniad gwreiddiol;
- Arweiniodd 2 achos at newid ymateb Gwasanaeth y Cyngor a chyhoeddi hysbysiadau gwrthod newydd;
- Mewn un achos, penderfynwyd y dylid bod wedi cyhoeddi rhybudd gwrthod Adran 21 gan fod y wybodaeth ar gael i'r ymgeisydd trwy ddulliau eraill.

Atodiad 3

Gwybodaeth am nifer y cwynion diogelu data a wnaed i'r Cyngor yn ystod y flwyddyn gan unigolion ynghylch y modd y proseswyd eu gwybodaeth bersonol.

Cwynion a gyflwynwyd i'r Cyngor dan y Ddeddf Diogelu Data
<p>Gwnaed ac ymchwiliwyd i 7 cwyn o'r fath.</p> <p>Roedd 6 yn ymwneud â cheisiadau i ddileu data personol; Roedd 1 gŵyn yn ymwneud â gwrthwynebu prosesu data personol gan y Cyngor.</p> <p>Ni chadarnhawyd yr un o'r cwynion, roedd gweithgaredd prosesu'r Cyngor yn gyfreithlon ac nid oedd modd arfer hawliau testun data.</p>

Atodiad 4

Gwybodaeth am nifer y Ceisiadau gan Destunau Data a chydymffurfiaeth y Cyngor.

Ceisiadau gan Destunau Data a chydymffurfiaeth

Derbyniwyd 24 o geisiadau o'r fath. Anfonwyd 83% o'r ymatebion o fewn y terfyn amser o fis. Roedd yr ymatebion i dri o'r ceisiadau ychydig ddyddiau'n hwyr; roedd un cais yn gymhleth a chymerodd 3 mis i ymateb iddo (mis yn hwy na'r amserlen statudol a ganiateir ar gyfer achosion cymhleth).

Atodiad 5

Gwybodaeth am Drosolwg Rheoleiddiol

5.1. Swyddfa'r Comisiynwyr Pwerau Ymchwilio

Mae Swyddfa'r Comisiynwyr Pwerau Ymchwilio (IPCO) yn goruchwyllo'r modd y mae awdurdodau cyhoeddus yn cynnal gwyliadwriaeth gudd a ffynonellau cuddwybodaeth ddynol yn unol â Deddf yr Heddlu 1997 a Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 (RIPA). Nod y gyfundrefn RIPA yw sicrhau bod gweithgareddau gwyliadwriaeth gyfeiriedig yn cael eu cynnal mewn ffordd sy'n cydymffurfio â hawliau dynol. Cyflawnir hyn trwy system o hunanawdurdodi gan uwch swyddogion sy'n gorfod bod yn fodlon bod y wylidwriaeth yn angenrheidiol ac yn gymesur; yna mae'n rhaid i'r hunanawdurdodiad gael ei gymeradwyo gan farnwr.

Archwiliwyd prosesau ac ymarferwyr y Cyngor ddiwethaf gan Swyddfa'r Comisiynwyr Pwerau Ymchwilio yn ystod mis Medi 2018. Yn ystod y cyfnod y mae'r adroddiad hwn yn ymwneud ag ef, **adolygwyd Polisi a Gweithdrefnau'r Cyngor**. Bu Swyddfa'r Comisiynwyr Pwerau Ymchwilio mor garedig ag archwilio'r Polisi diwygiedig a chafwyd atborth cadarnhaol, gan nodi "*checked through your revised policy, guidance and document and it is very good...the document is accurate... very useful advice for practitioners*".

Er mwyn cydymffurfio â'r Codau Ymarfer newydd ar gyfer gwyliadwriaeth, cymeradwywyd Polisi'r Cyngor gan Aelodau'r Cyngor. Y bwriad yw gofyn i'r Aelodau dderbyn y Polisi bob blwyddyn.

Mae UBRG y Cyngor hefyd yn Uwch Swyddog Cyfrifol (USC) ar gyfer cydymffurfiaeth y Cyngor a'r Ddeddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio. (RIPA). **Adolygwyd y broses o ddynodi Swyddogion Awdurdodi RIPA** a chyflwynwyd proses newydd, a adolygwyd honno hefyd gan Swyddfa'r Comisiynwyr Pwerau Ymchwilio (IPCO). Roedd nifer y Swyddogion Awdurdodi wedi lleihau dros y blynyddoedd cynt a **dynodwyd Swyddogion Awdurdodi ychwanegol**.

Fel y dangosir yn y tabl isod, sy'n ailadrodd y wybodaeth a ddarparwyd i Swyddfa'r Comisiynwyr Pwerau Ymchwilio, mae'r Cyngor **yn gwneud defnydd cyfrifol ond cyfyngedig o RIPA**. Fodd bynnag, mae datblygu Polisi a phrosesau'r Cyngor yn ystod cyfnod yr adroddiad wedi cryfhau trefniadau'r Cyngor yn sylweddol.

Crynodeb o ddefnydd y Cyngor o'r Ddeddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 yn ystod y cyfnod.

Ddeddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio		
i.	Nifer y ceisiadau a wnaed am awdurdodiad Ffynonellau Cuddwybodaeth Ddynol (FfCDd)	2
ii.	O'r rhain, nifer y ceisiadau a wnaed am awdurdodiad FfCDd ynghylch Pobl Ifanc	0
iii.	Nifer yr awdurdodiadau FfCDd a ganiatawyd yn llwyddiannus	2

iv.	Nifer yr awdurdodiadau FfCDD a adnewyddwyd	1
v.	Nifer yr awdurdodiadau FfCDD a ganslwyd	1
vi.	Nifer yr awdurdodiadau FfCDD a oedd mewn grym ar ddiwedd y cyfnod	1
vii.	Nifer y ceisiadau am awdurdodiad Gwyliadwriaeth Gyfeiriedig	1
viii.	Nifer y ceisiadau am awdurdodiad Gwyliadwriaeth Gyfeiriedig a ganiatawyd yn llwyddiannus	1
ix.	Nifer yr awdurdodiadau Gwyliadwriaeth Gyfeiriedig a ganslwyd	1
x.	Nifer yr awdurdodiadau Gwyliadwriaeth Gyfeiriedig a oedd mewn grym ar ddiwedd y cyfnod	0
Allwedd: FfCDD – Ffynonellau Cuddwybodaeth Ddynol		

5.2 Y Comisiynydd Gwybodaeth

Mae'r Comisiynydd Gwybodaeth yn gyfrifol am orfodi a hyrwyddo cydymffurfiaeth â Deddf Diogelu Data 2018 a'r GDPR; Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000; y Rheoliadau Preifatrwydd a Chyfathrebu Electronig; y Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol; y Rheoliadau Ailddefnyddio Gwybodaeth Sector Cyhoeddus; y Rheoliadau INSPIRE. Mae gan y Comisiynydd Gwybodaeth y pŵer i asesu'r ffordd y mae unrhyw sefydliad wedi prosesu data personol yn erbyn safonau cyfredol 'arfer da'.

Gwybodaeth am nifer y cwynion diogelu data yr ymchwiliwyd iddynt gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn a oedd yn ymwneud â'r modd yr oedd y Cyngor wedi prosesu gwybodaeth bersonol.

Ymchwiliadau i gwynion dan Ddeddf Diogelu Data 2018 gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (SCG)

Cysylltodd yr SCG â'r Cyngor mewn perthynas â 3 chwyn o'r fath. Er nad ymchwiliodd yr SCG i'r materion yn y pen draw, gofynnwyd i'r Cyngor adolygu ei ymatebion i'r achwynwyr a chymryd unrhyw gamau priodol i sicrhau yr ymdrinnir â'r cwynion yn llawn. Adolygwyd a chaewyd y cwynion.

Apeliadau dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a gyflwynwyd i'r SCG

Cyflwynwyd cyfanswm o dair apêl yn y cyfnod hwn i'r SCG

- Tynnwyd un yn ôl cyn yr ymchwiliad;
- Mewn un achos, bu raid i'r Cyngor roi cyngor a chymorth i'r sawl a wnaeth y cais o fewn amserlen benodol
- Mewn un achos, bu raid i'r Cyngor ymateb i'r cais cyn pen 10 niwrnod gwaith

5.3. Comisiynydd Camerâu Gwyliadwriaeth

Mae Swyddfa'r Comisiynydd Camerâu Gwyliadwriaeth (OSCC) yn goruchwylio cydymffurfiaeth â'r Côt Ymarfer ar gyfer Camerâu Gwyliadwriaeth. Crëwyd swyddfa'r Comisiynydd o dan Ddeddf Diogelu Rhyddid 2012 i reoleiddio systemau teledu cylch cyfyng ymhellach.

Yn ystod y cyfnod y mae'r adroddiad hwn yn ymwneud ag ef, dechreuodd y Cyngor **ddefnyddio Aseidiadau o'r Effaith ar Ddiogelu Data a Chanllawiau'r Comisiynydd Camerâu Gwyliadwriaeth** mewn perthynas â systemau teledu cylch cyfyng. Defnyddir yr Aseidiadau hyn gan y Cyngor pryd bynnag y cynigir system teledu cylch cyfyng newydd. Cynhyrchodd y Comisiynydd fersiwn Gymraeg o'r Aseidiadau a'r Canllawiau ar gais y Cyngor.

Adolygodd y Swyddog Diogelu Data brosesau ac adnoddau teledu cylch cyfyng y Cyngor yn ystod cyfnod yr adroddiad; arweiniodd hyn at **greu cofrestr o systemau, rheolwyr a gweithredwyr teledu cylch cyfyng**. Yn bwysig, tynnodd yr adolygiad sylw at y bylchau llywodraethu a oedd yn bodoli mewn perthynas â systemau teledu cylch cyfyng hanesyddol cyn i'r Comisiynydd gyflwyno'r Côt.

Datblygwyd **Polisi teledu cylch cyfyng newydd** hefyd. Mae'r Polisi'n cynorthwyo Gwasanaethau'r Cyngor trwy reoleiddio eu rhyngweithiau â thrydydd partïon, fel yr Heddlu, sy'n gwneud defnydd rhesymol a chymesur o systemau teledu cylch cyfyng y Cyngor.

Cymerodd y Cyngor ran hefyd yn **arolwg y Comisiynydd Camerâu Gwyliadwriaeth o arferion teledu cylch cyfyng Awdurdodau Lleol** yn ystod y flwyddyn ac mae'n disgwyl am gyswllt pellach ganddo. Serch hynny, mae mabwysiadu Polisi Teledu Cylch Cyfyng a phrosesau llywodraethu newydd yn ystod cyfnod yr adroddiad yn welliant mawr i drefniadau'r Cyngor.

Atodiad 6

Adolygu Polisiâu Diogelu Data

Mae polisiâu diogelu data'r Cyngor yn ddiogelwch corfforaethol hollbwysig. Yn ystod y cyfnod y mae'r adroddiad hwn yn ymwneud ag ef, cynhaliwyd adolygiad o polisiâu diogelu data'r Cyngor. Hwn oedd yr adolygiad cyntaf o'r polisiâu ers gweithredu'r ddeddfwriaeth newydd mewn perthynas â diogelu data yn 2018. Ystyriodd yr adolygiad y 10 polisi allweddol er mwyn sicrhau eu bod yn cydymffurfio â chanllawiau a chyfraith achos gyfredol yr SCG. Edrychodd yr adolygiad hefyd am anghysondebau, bylchau a hepgoriadau mewnol yn y polisiâu corfforaethol.

Mae Polisi Diogelu Data'r Cyngor yn bolisi gorfodol ar gyfer staff ac Aelodau ac mae'n ofynnol iddynt dderbyn y polisi ar system derbyn polisiâu'r Cyngor. Bydd y Polisi Diogelu Data yn cael ei ailgyhoeddi i staff i'w dderbyn y tu allan i 'r cyfnod y mae'r adroddiad hwn yn ymwneud ag ef. Mae'r polisiâu diogelu data eraill ar gael fel adnoddau ar y system derbyn polisiâu, ynghyd ag adnoddau ar safle mewnwyd y Cyngor.

Mae cwblhau'r adolygiad yn garreg filltir bwysig yn nhrefniadau llywodraethu gwybodaeth y Cyngor. Disgwylir i'r polisiâu gael eu hadolygu yn 2022.

Atodiad 7

Cynllun Gwaith ar gyfer Diogelu Data

Datblygwyd cynllun gwaith ar gyfer diogelu data yn ystod y misoedd ar ôl gweithredu'r ddeddfwriaeth newydd ynghylch diogelu data yn 2018. Mae Uwch Dîm Arweinyddiaeth y Cyngor wedi cymryd perchnogaeth o'r cynllun gwaith ac mae hyn yn sicrhau bod diogelwch data wedi ei wreiddio'n gadarn yng ngweithrediadau'r Cyngor. Pwrpas y cynllun gwaith yw rhoi mwy o sicrwydd ynghylch cydymffurfiaeth y Cyngor. Mae'n amlwg bod y wybodaeth a gesglir trwy gyflawni'r tasgau yn cynorthwyo i nodi meysydd y gellid eu datblygu. Felly, mae gan y cynllun gwaith naws gylchol ac esblygol, sy'n cryfhau modd y mae'r Cyngor yn llywodraethu data personol, gan roi mwy o sicrwydd i'r UBRG.

Isod mae crynodeb o'r cynllun gwaith cyfredol (yn dod i ben ym Mawrth 2021). Rhoddir sylw i'r eitemau y dangosir bod angen eu cwblhau cyn gynted ag y gall y Gwasanaethau ailafael yn y gwaith.

	Elfen allweddol	Crynodeb o'r cynnydd	Elfennau sydd angen sylw
1	Mynd i'r afael ag anghenion hyfforddi a nodwyd yn y meysydd diogelu data a llywodraethu gwybodaeth.	Darparwyd hyfforddiant ar y Ddeddf Diogelu Data a Rhyddid Gwybodaeth yn ystod y cyfnod.	<p>Mae angen cynhyrchu llyfr gwaith copi caled ynghylch diogelu data ar gyfer staff nad oes ganddynt fynediad at gyfrifiadur. Paratowyd drafft ond efallai na fydd modd ei ddefnyddio oherwydd newidiadau mewn arferion gwaith.</p> <p>Edrychir ar hyn eto yn ystod 2020-2021.</p> <p>Ni ddarparwyd hyfforddiant RIPA ar gyfer cyfrifoldebau allweddol oherwydd COVID-19.</p> <p>Darperir hyfforddiant yn ystod 2020-2021.</p>
2	<p>Adolygu'r defnydd o ganiatâd fel sail gyfreithlon ar gyfer prosesu ac adolygu prosesau cofnodi caniatâd.</p> <p>Archwilio'r defnydd o ganiatâd mewn: Ffurflenni gan y Gwasanaethau Oedolion; Plant; Tai, Dysgu. Hefyd herio dibyniaeth partneriaid ar ganiatâd fel sail gyfreithlon.</p>	Mae'r archwiliadau wedi'u cwblhau ym mhob gwasanaeth heblaw am y Gwasanaeth Dysgu. Mae'r elfen hon wedi arwain at ailgynllunio nifer sylweddol o ffurflenni'r Cyngor i sicrhau cydymffurfiaeth	Nid yw'r Archwiliad wedi ei gwblhau yn y Gwasanaeth Dysgu. Roedd y gwaith wedi ailgychwyn ond daeth i stop oherwydd COVID-19. Bydd y gwaith hwn yn ailgychwyn yn ystod 2020.
3	Adolygu ac archwilio systemau teledu cylch cyfyng y Cyngor. Sicrhau bod gan y Cyngor Bolisi Teledu Cylch Cyfyng addas a nodi cysylltiadau allweddol o fewn gwasanaethau, sicrhau cydymffurfiaeth â Chodau a deddfwriaeth gyfredol.	Cwblhawyd y gwaith hwn fel y disgrifir uchod.	
4	Adolygu Staff RIPA Allweddol er mwyn sicrhau bod gan y Cyngor drefniadau digonol ar gyfer awdurdodiadau RIPA	Cynhaliwyd a chwblhawyd yr adolygiad fel y disgrifir uchod.	

5	<p>Datblygu a monitro Erthygl 30 ROPA y Cyngor. Yn dilyn ymlaen o eitem 2, datblygu'r ROPA trwy gynnwys dolenni i Hysbysiadau Preifatrwydd, Rhannu Protocolau, Contractau mawr neu Gytundebau Prosesu Data</p>		<p>Bydd y gwaith hwn yn ailgychwyn yn ystod 2020.</p>
6	<p>Datblygu adnoddau ar Fewnwyd a Phorth Polisi'r Cyngor. Mae'r wybodaeth ar y Fewnwyd (Monitor) wedi dyddio. Mae angen adolygu'r tudalennau i ddarparu gwybodaeth briodol.</p>	<p>Mae'r cynnwys y bydd angen ei newid wedi ei nodi.</p>	<p>Mae'r gwaith hwn yn dibynnu ar yr SCG yn cyhoeddi canllawiau a chynghor sy'n cydymffurfio â GDPR. Bydd y weithred yn cael ei gohirio nes bydd gwefan y rheolydd cenedlaethol wedi ei diweddarau.</p>
<p>Allwedd: Gwyrdd – wedi eu cwblhau; Melyn elfennau y mae angen eu cwblhau</p>			